

Kórustörténet 1950-1960

A Budapesti Ifjúsági Kórus története 1950-1956

Kerékgyártó László kórustag visszaemlékezései.

A második Világháború befejezése után, az akkori kormány célul tűzte ki a romok eltakarítását, valamint az ország újjáépítését és a termelés beindítását. Ennek a tervnek a megvalósításához igen sok szakemberre volt szükség, ezért létrehozták a Munkaerő Tartalékok Hivatalát, amelynek feladata volt a háború utáni új generáció szakmunkás képzése. Ekkor az országban számtalan ipari tanuló intézet alakult, ahol a tanulók különféle szakmákban, 2-3 éves elméleti és gyakorlati oktatás után szakmunkás oklevelet szereztek.

A Munkaerő Tartalékok Hivatalának kulturális osztálya úgy döntött, hogy a fiatal tehetségek felkarolására, oktatására, valamint a fiatalok szórakoztatására 1950. május 1.-én, létrehozta a Munkaerő Tartalékok Központi ének,- zene,- és táncegyüttesét, röviden: az MT Központi Művészegyüttes-t.

Az együttest Bontovics igazgató irányította.

Az együttes székháza ekkor a Budapest VI. Desseffy utcában volt, nem éppen deális körülmények között, sok kis helységben, olykor a közeli házban voltak a próbák. A Hivatal elkötelezettségét bizonyítja, hogy alig fél év múlva az együttes elköltözött a mai székházba, amely a Budapest VII. Rottenbiller utca 16-22 sz. alatt található. Itt már ideális körülmények fogadták a tagokat, minden részlegnek meg volt a külön terme. Ami a kórust illeti, külön terme volt a tenor és basszus szólamnak, míg a női kar a mai összpróbateremben próbált. A kollégiumi elhelyezés is sokkal jobb volt. Az átköltözés után az együttest Csillag István igazgató vezette.

A Munkaerő Tartalékok Hivatala a kórus beindításával, szervezésével Darázs Árpád és Lantos Rezső fiatal karnagyokat bízta meg. Darázs Árpád ekkor a Magyar Állami Népi Együttes

karnagya is volt. A tenor szólamot Szári Mihály irányította, a női kart a fiatal Osváth Edit vezette. Ebben az időben igen szerény lehetőségei voltak a kórusnak, például a tenor szólam termében lábbal működtethető harmónium állt rendelkezésre, a két zongorát a basszus szólam és a női kar kapta. A szerény lehetőségekhez tartozott az is, hogy nagyon kevés volt a rendelkezésre álló kotta, nagyon sok dalt stencilezett szövegből, hallás alapján lehetett csak megtanulni, elsajátítani. Ehhez képest a karnagyok munkájának köszönhetően, igen gazdag és színvonalas műsort tudott az énekkar produkálni.

A tisztelet azt kívánja, hogy az alapító tagok közül említsünk meg néhány nevet: Blazsek Mária, Ostoros Anna, Pál Anna, Czinó Erzsébet, Szladek Jolán, Budai László, Szőlősy Pál, Bartos Gábor, Tompa István, Varga Lajos, Bodnár Ferenc és Török József, aki egyedüliként volt egyetemista az ipari tanulók között.

Mint korábban említettük, a karnagyok lelkiismeretes munkájának meg is lett a gyümölcse, ugyanis szinte az ország minden tájára kapott meghívást a kórus. Természetesen ezek – kevés kivétellel – mind vasárnap voltak, ugyanis a szombati nap akkor még munkanapnak minősült. Kivételek azért előfordultak, ilyenkor kikérőt küldött az együttes az illető kórustag munkahelyére.

A fellépési ruhák télen az ismert fekete ipari tanuló öltöny aranyszínű gombokkal, valamint fekete csatos öv és tányérsapka, míg a nyári fellépési ruhák keki színű gimnasztyorka, barna csatos övvel és a „ködvágó” sapkával. A lányok mindkét alkalommal szoknyát viseltek.

A heti három, a hétfő, szerda és pénteki lelkes próbáknak meg is lett az eredménye, mert az illetékes művelődési osztály döntése alapján az együttes énekkarát delegálták a berlini Világifjúsági találkozóra. Ez akkoriban nagy dolognak számított.

A kórus ezután még nagyobb lelkesedéssel készült a berlini III. Világ Ifjúsági Találkozóra, és az ottani kórus-versenyre. Természetesen azonnal a német himnusz és a Lóreley német nyelvű betanulása lett az elsődleges feladat. A háború utáni időszakra jellemző volt, ami a kórus tagjait is érintette, hogy bizony több olyan eset is történt, hogy a VIT-re kijelölt énekkari tagot a próbáról kihívatta a főszervező, és közölte, hogy politikailag megbízhatatlan, így a Világifjúsági találkozón nem vehet részt.

A kórus, mint a magyar delegáció tagja lelkesen részt vett az ottani fellépéseken, de a legemlékezetesebb volt részükre, a kórusverseny, melyen az előkelő harmadik helyet szerezték meg. Ettől kezdve az együttes énekkarát már úgy konferálták be, hogy „következik a Munkaerő Tartalékok Központi VIT-díjas Énekkara.”

A berlini VIT-en egy másik esemény is történt. Az énekkar két karnagya, Lantos Rezső és Osváth Edit egyre közelebb kerültek egymáshoz, és a szerelemből rövid idő alatt házasság lett. Ettől kezdve még nagyobb összhang volt a szólamok között is.

Az énekkar az akkori társadalmi és politikai elvárásoknak megfelelően működött, nevezetesen meg volt határozva, hogy a munkásmozgalmi dalok milyen arányban szerepeljenek a műsorban, ebből nézzünk meg egy 1952-ben lévő összeállítást:

Novikov: DIVSZ induló

Zaharov: Szovjet ipari tanulók indulója

Grabócz: Együtt menetelünk

Gulyás: Ránk néz .....

Heinrich Heine: Lóreley

Blanker: Bányász da

Krucsinyin: Kis folyó

Tamási Zdenko: Sport induló

Novikov: Jöjj ifjúság

Svesnyikov: Holdvilág

Muradelli: Ifjú békeharcosok dala

Mihály: Védd a békét ifjúság

Szólót énekelt: Nagy Lajos

Vezényeltek: Darázs Árpád és Lantos Rezső

Az énekkar ebben az időben több alkalommal is meghívást kapott a Magyar Rádióba és a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat lemezfelvételére. Igen sok budapesti helyszínen és vidéki városban lépett fel az énekkar, mindenhol szívesen fogadták, és sikert arattak. Nézzük meg, hogy milyen helyszíneken voltak akkor azok a fellépések:

Ganz Mávag kolónia, Margitszigeti Majakovszkij színpad, Ifjúsági színház, Fővárosi Operettszínház, Közlekedési Dolgozók Szakszervezetének székháza, 3. sz. Ipartanuló tanműhely, Városi Színház, Sportcsarnok, Danuvia kultúrház, Görög otthon, Vasas Szakszervezet székháza, Magyar Néphadsereg székháza, Vác-öntőiskola, Taszári Honvédség, Ajkacsingervölgye – Bányásztanuló otthon felavatása, Velence – Pákozdi emlékmű, Tatabányai Népszínház, Dorog – Kultúrház, Sztálin város, Székesfehérvárés még sok egyéb helyen.

Az énekkar egy jelentős része ezen a nyáron, Balatonbogláron, a Munkaerő tartalékok 1 sz. Üdülőjében nyaralt két hetet, ahol szép emlékekkel gazdagodott.

A későbbiekben megjelentek a hazai zeneszerzők lelkesítő dalai a műsorban.

Ezekből felsorolok néhányat:

Farkas Ferenc: Pajtás szólít az élet

Maros Rudolf: A legszebb szakma /Építő te mit csinálsz.../

Raics István: Tartsd híven a zászlót

Patachich Iván: Ifjúmunkás induló

Rossa Ernő: Felszabadulás dala /Indulj az útra és .../

Kadosa Pál: Májusi köszöntő /Zengjen a dalunk pajtás .../

Szabó Ferenc: Dal a hazáról /Szép Mátra bérce .../

Most nézzük meg az 1952. június 22-i műsort, amelyben az

együttes énekkara önálló

estet adott a margitszigeti Majakovszkij színpadon:

Zaharov: Szovjet ipari tanulók indulója

Behár: Világifjúsági találkozó dala

Hans Eisler: Ami go home

Tamási: Sportinduló

Svesnyikov: Holdvilág

Muradelli: Ifjú békeharcosok indulója

Krucsinyin: Kis folyó

Bárdos: Tilinkós

Grabócz: Együtt menetelünk

Gulyás: Ránk néz...

Mihajlov: Doni legények

Szólót énekelt: Nagy Lajos

Az előadást vezényelték: Darázs Árpád és Lantos Rezső

Az 1952-es esztendő kiemelkedő eseménye volt, a Kodály Zoltán 70-ik születésnapja alkalmából, a Liszt Ferenc Zeneakadémián megrendezett önálló ünnepi műsor, amelyet az ünnepelt Kodály Zoltán és felesége megtisztelt jelenlétével. A műsor nagy sikert aratott. A kórust vezényelte: Darázs Árpád és Lantos Rezső

A következő évben, 1953-ban kilátásba helyezték a kórus részére, hogy részt vehet a IV. Bukaresti Világ Ifjúsági Találkozón. Sajnos ez az ígéret nem valósult meg, így az énekkar a megszokott hazai munkáját folytatta tovább.

Többek között az alábbi helyszíneken lépett fel a kórus: Magyar Rádió, Gorkij Iskola, Tata Kultúrház, Sztálin Akadémia, Madách Színház, Nemzeti Színház, Diósgyőr, Ózd Kultúrház, Szegedi Szabadtéri Színpad, Hűvösvögyi Nagyrét, Zeneakadémia, Siófok MTH üdülő, Balatonlelle BM üdülő, Sportcsarnok, stb.

A helyszínek közül emlékezetes volt az épülő Sztálinvárosban adott előadás, ugyanis már álltak az új kocka alakú épületek,

de a nagy sár miatt az utcákon csak fapallókon lehetett közlekedni. Így jutottunk el mi is és a hallgatóság is a már megépült kultúrházba.

1953-ban különös eseménynek számított a kórus életében, hogy felkérték két játékfilmben való közreműködésre, nevezetesen a „Dalolva szép az élet” és az „Ifjú szívvel” című filmekben. A filmeket Keleti Márton és Révész György rendezték. A dalokat a kórusunk énekelte az Országos Filharmónia zenekar kíséretében. Vezényelt Bródy Tamás.

Mindkét film az ipartanulók életéről, tanulásukról, munkájukról és sportolásukról szólt. De nem csak énekeltünk mi a kórus tagjai, hanem statisztáltunk is a filmekben. Ezért már egy szerény összegű gázsi is járt, ami azokban a nehéz időkben nekünk sokat számított. A felvételek alatt olyan neves színészeket ismertünk meg, mint Latabár Kálmán, Bessenyei Ferenc, Benkő Gyula, Bicskei Tibor, Soós Imre és Peti Sándor.

Az énekkar fellépéseinek szüneteiben, amikor a színpadot átrendezték, egy igen tehetséges fiatalember tangóharmonikázott, ő volt Fenyő Péter, aki később két alkalommal is tangóharmonika világbajnokságot nyert.

1955-ben a Munkaerő Tartalékok Hivatalától, a Dolgozó Ifjúsági Szövetség, azaz a DISZ vette át az együttes irányítását és fenntartását, ettől kezdve az együttes új neve:

Disz Központi Művészegyüttes lett.

Az együttes igazgatója Szigeti Pál, a művészeti vezető Bánki László, a politikai munkatárs Gerő Lóránt lett.

A kórusnál megszűnt a tenor szólam külön karnagyi irányítása, a teljes férfikart Lantos Rezső, míg a női kart továbbra is Lantos Edit irányította. A vezető karnagy továbbra is Darázs Árpád volt. Amikor az Állami Népi Együttessel külföldi turnén vett részt, akkor a kórus teljes irányítását Lantos Rezső vette át.

A munkásmozgalmi dalok mellett egyre több magyar zeneszerző lelkesítő dala került be a műsorba.

1955 május 15-i Erkel Színházi előadás:

Raics – Képes: Tartsd híven a zászlót
Tulikov: Szovjet ifjúság indulója
Kodály Zoltán: A szabadság dala
Loebl: Zöldelt a rózsafa
Heinich Heine: Lóreley
Kern-Lantos: Zúg a folyó
Bárdos: Régi magyar tánc
Mihajlov: Doni legények
Vavrinecz: Varga Julcsa
Strauss: Kék Duna keringő
Vezényelt: Darázs Árpád és Lantos Rezső
Szólót énekelt: Nemesi Mária

Ebben az évben ismét szóba került, hogy az énekkar részt vesz a varsói, V. Világifjúsági találkozón. A tárgyalások annyira előrehaladtak voltak, hogy a kórus már meg is tanulta a lengyel himnuszt, természetesen lengyelül. Nagy bánatunkra ebből a külföldi útból sem lett semmi, A Disz Központ úgy igyekezett az itthon maradottak szomorúságát enyhíteni, hogy szervezettek egy jelmezes felvonulást, amely a varsói VIT jegyében zajlott le.

Különleges esemény volt az énekkar életében az 1955. évi Dunántúli turné, mely **VIT Hangverseny körút** néven került lebonyolításra. Az együttes a MÁV személy és tehervagonok kíséretében indult útnak. Az egyik kocsiban a lányok, míg a másikban a fiúk utaztak és aludtak, míg a tehervagonokban a táncosok ruhái, csizmái, a szimfonikus zenészek hangszerei és az énekkar fellépési dobogója voltak. Az egyik városból a másikba minden esetben éjszaka utaztunk, és reggelente az adott város pályaudvarának külső vágányán ébredtünk. Innen vittek autóbusszal minket általában egy kollégiumba, ahol tisztálkodtunk és étkeztünk.

A 10 nap alatt a következő városokban lépett fel az együttes 1955. július 5.-től: Győr, Szombathely – három nap, Ajka, Inota, Székesfehérvár – két előadás, egy szabadnap a Balatonon, Siófok, Pécs – két előadás, Sárbogárd. A záró előadás Budapesten az Erkel Ferenc Szabadtéri színpadán volt 1955. július 15-én. Jegyeket a Budapest, VI. Sztálin út 20 sz. alatt lehetett rendelni.

A műsorban az alábbi számok szerepeltek:

Kodály: Kállai kettős

Bárdos: Régi magyar táncdal

Loebl: Zöldelt a rózsafa

Kern-Lantos: Zúg a folyó

Svesnyikov: Patak partján

Heinrich Heine: Lóreley

Strauss: Kék Duna keringő

Szólót énekelt: Nemesi Mária

A kórust vezényelték: Darázs Árpád, Lantos Rezső, Breitner Tamás és Balassa Sándor

Összességében érdekes és emlékezetes 10 napot töltöttünk el.

Az év hátralévő részében továbbra is sok meghívást kapott a kórus.

A szóló éneklésbe Nemesi Mária mellett bekapcsolódott Fehér Júlia és Jánoky Judit is.

Érdekességként említjük meg, hogy 1955. augusztus 21-én hangzott el először az „Elől járunk a harcban” című dal, amely a kórus műsorában több évtizeden keresztül kezdő műsorszám volt.

A fiatalok között több sportbarát is volt, pl. remek futó atléta volt Zólyomi Zoltán, remek asztaliteniszezők voltak Nagy István és Hanusz László. Török Józsefnek köszönhetően ebben az évben megalakult a **Disz Művészegyüttes röplabda csapata**, amelynek további tagjai voltak:

Nagy István, Hanusz László, Kerékgyártó László, Széll Ferenc, és Papp Ferenc. Meg kell említenünk még további sportolókat: Pados János és Hortobágyi János súlyemelőket, Bartos Gábor, Kerékgyártó László és Hanusz László atlétákat, továbbá Pete Endre, Rendes István, Nagy István, Bóka Zoltán, Pócs József, Bartos Gábor, Varjasy Géza, Gyebnár István és Korondy György labdarugókat, valamint Tompa Istvánt, aki később NB I-es labdarugó játékvezető lett. Kiváló birkózó volt a basszus szólamból Varga Feri. Az évek folyamán rendszeresek voltak a tenor-basszus, valamint az énekes-táncos labdarugó mérkőzések:

Ép testben ép lélek jelszóval ugyan, de igen nehéz volt az igazolt sportolás a rendszeres énekkari próbák és tanulás mellett.

1955-ben szerveződött az együtteshez a Rajkó zenekar, mely sok ének számunkat kísérte. Különösen Kodály: Kállai kettősének volt minden esetben nagy sikere. Ebben nagy szerepe volt a Rajkó zenekar akkori vezetőjének, Csámpai Ivónak, majd az Állami Népiegyüttes Népi zenekarából átkerült Farkas Gyulának.

A vezető primás Jónás Mátyás volt, de nagy sikert aratott az akkor 10 éves Varga Jenőke is. A Rajkó zenekar sikerében jeleskedtek még Balogh Elemér cimbalmos, aztán Lólé Gyuri és Gáspár Andor, azaz Szem-bácsi nagybögősök, Horváth Zsuzsi brácsás, később Berki Laci, Rácz Vili, Pöntyi és Mezei Jóska, de a zenekar többi tagjai is osztoztak a sikerben. Itt említjük meg, hogy együttesünkből indultak országos hírű nótaénekesekké Gaál Gabi és Madarász Kati.

Az 1955-ös esztendő utolsó fellépése december 18.-án Tapolcán volt, ahol az alábbi számok hangzottak el:

Munkásmozgalmi induló: Elől járunk a harcban

Heine: Lóreley

Koposzov: Fecske

Svesnyikov: Patak partján

Bárdos: Régi magyar táncdal

Loebl: Zöldelt a rózsafa

Kern-Lantos: Zúg a folyó

Vezényelt: Darázs Árpád és Lantos Rezső

Szólót énekeltek: Fehér Júlia és Jánoky Judit

Az 1956-os évben, január 21.-én a kórus első fellépése a Landler Jenő Járműjavító üzem kultúrtermében volt, ahol a műsorban a korábbi számok szerepeltek. Változás talán annyi volt, hogy új számként szerepelt a programban, Polgár Tibor feldolgozásában a Rákóczi induló. Ezt a számot is nagyon szerettük énekelni, főleg, a szimfonikus zenekar kíséretével.

Január hónapban volt egy jelentős esemény, nevezetesen földrengés volt Magyarországon. Mivel mi hárman a Duna közelében, a Hajógyárban dolgoztunk, itt volt érezhető a legerősebben. A munkahelyünkön a műhelyben a szerszámok hangosan rezegtek a fémszekrényekben és a vezetéken lelógó villanyégő is kilengett. Mindez talán egy percig tartott, de mivel szokatlan és váratlan volt, egy kis ijedelmet okozott.

Február 22-én a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat műtermében Mihály András: Védd a békét ifjúság és Tamási Zdenkó: Sportinduló-ját énekeltek, Darázs Árpád vezényletével. Február végén aztán újabb csapás érte országunkat, nevezetesen árvíz veszélyeztette több város lakosságát. Felszólították a lakosságot, hogy aki tud az segítsen. Így került sor arra, hogy az együttesből 40 kollégista jelentkezett egy hétvégén árvízvédelemre. Azon a bizonyos szombati napon reggel hat órakor két teherautó állt meg a székház előtt és ezekkel a IX. ker. Közraktár utcába mentünk, ahol a gépkocsikra több száz zsákot és lapátot vételeztünk. Így mentünk Szigetmonostorra a gátat erősíteni. Délben kenyeret, szalonnát, hagymát és forró teát kaptunk. Sötétedésig dolgoztunk, aztán irány haza. Másnap, vasárnap minden kezdődött előlről. A fáradság mellett elégedettek voltunk, hogy mi is részt vettünk az árvízvédelemben.

A fellépéseink további helyszínei többek között a Rendőrtiszti Főiskola, az Újpesti MSZBT szervezete, Zeneakadémia, Repülőtiszti Kórház, Ifjúsági Színház, Pamuttextil Kultúrház voltak. Az év egyik jelentős fellépése volt részünkről május 9-én, a II. Világháború befejezésének 10.-ik évfordulója alkalmából, a Zeneakadémián megtartott önálló koncert, amelyen az alábbi számok hangzottak el:

Viadana: Hajnali ének

Bach: Altató dal

Pretorius: Csengő hangú ének szól

Durante: Pincébe való ének

Sergenigg: Májusi évődés

Brams: Síró éji csend

Koposzozov: Fecske

Kodály: Horatii Carmen

Kadosa Pál: Édes jó anyám

Ádám Jenő: Szebb a bimbó

Polgár Tibor: Rákóczi induló

Mihály András: Véd a békét ifjúság

Szólót énekelt: Jánoky Judit

Vezényelt: Darázs Árpád és Lantos Rezső

A következő időszakban is több fellépésünk volt, többek között a Zeneakadémián Operaházban, Budafoki Általános iskolában, a Csepeli Szabadtéri színpadon, az Attra Kultúrtermében, és a Gödi Ifjúsági találkozón.

Közben nagy izgalmak közepette készült az együttes egy része a csehszlovákiai turnéra. A kórusból elsősorban a kamarakórus tagjai kerültek számításba, de ők is csak kiscsoportos meghallgatást követően. Így alakult ki a végleges létszám. Ha figyelembe vesszük, hogy az énekkar 1951 óta nem járt külföldön, akkor érthető volti a nagy várakozás.

Az együttes küldöttsége 110 főből állt. A turné vezetői voltak Huszár Tibor, a Budapesti Disz Bizottság elnöke, valamint Szigeti Pál igazgató, Bánáth Péter a Nemzeti Színház küldötte,

Vincze György újságíró és dr. Schillinger főorvos a Repülőtisztai Kórház főorvosa voltak. A küldöttséget a táncosok, a szimfonikus zenekar és a 41 fős kórus képviselte, Lantos Rezső karnagy irányításával, de Edit néni is velünk volt, aki a női karban énekelt.

A fellépési ruháink a varsói VIT idejére készültek el. Világosszürke szoknya és világoskék blúz a lányoknak, valamint világosszürke nadrág és ing a fiúknak világosszürke nyakkendő. Ez az öltözék már nagyon jól mutatott a színpadon.

1956. augusztus 18-án indult el a küldöttség két Ikarus 55 tip. autóbusszal, valamint egy teherautóval, melyen a kellékeket szállították. Az első állomás Komárom-Komárnó volt, ahol a legizgalmasabb, a Vám vizsgálat várt ránk. A körülményekhez képest elég gyorsan, másfél óra alatt végeztünk, az izgalmak inkább a visszautazásnál várhatók. Itt bőséges tízórait kaptunk, szinte mindenki magyarul beszélt, kedvesen fogadtak. Török Józsi barátunkhoz egy idős, 80 év körüli bácsi társult és rámutatva az autóbusz ablakában lévő kis magyar zászlóra azt mondta:

„fiam, jól jegyezd meg, ez a szín a legszebb a világon,,

Utunkat tovább folytattuk. Pöstyén /Piestyan/ volt a következő állomásunk, ahol megálltunk és ebédeltünk. Közben néztük a kirakatokat és összehasonlítottuk az árakat is. A további úti célunk Povaska Bystrica, azaz Vágbeszterce volt, ez lett végül is a bázis helyünk, innen indultunk mindig szereplésünk helyszíneire. Itt Povaska Bystricán a megérkezésünk után lelkes közönség előtt, a következő műsort adta az énekkar:

Cseh himnusz

Szlovák himnusz

Magyar himnusz

Vavrinecz: Varga Julcsa

Bárdos: Tilinkós

Szlovák népdal – Anicka

Koposzov: Fecske

Kern-lantos: Zúg a folyó

Ádám: Csárdás

Strauss: Kék Duna keringő

Szólót énekeltek: Jánoky Judit, Pörczi Károly

Vezényelt: Lantos Rezső és Breitner Tamás

A szereplés után bőséges vacsorát egy pohár nagyon finom sört is kaptunk. Vacsora után éjfélig táncestét tartottak tiszteletünkre vendéglátóink.

Másnap a Sulov völgyébe látogattunk el, mivel vendéglátóink meg akarták mutatni nekünk ezt a festői tájat. Ezt követően utunkat folytattuk Zsolna /Zilina/ felé, közben mindenki kapott 50 koronát előlegbe, így mindjárt volt egy kis költőpénzünk. Az esti műsor fél 8-kor kezdődött és a korábbi összeállításban zajlott le. A himnuszokkal kezdtünk és a kék Duna keringővel zártunk. Késő este értünk vissza szálláshelyünkre és a vacsora után mindenki sietett ágyba bújni.

Másnap korán reggeli után indult útnak az együttes a Tátra felé, a Csorba tóhoz /Strebska Pleso/, melyhez 13 óra után értünk, sok kis falu érintésével. Innen indul egy kisvasút Poprádra. Ebéd után indultunk Lomnic felé, Tátrafüreden volt egy kis pihenés, aztán tovább utaztunk. Elérkeztünk a Lomnic-i Csúcs aljához, de nagy bánatunkra a zsúfoltság miatt nem volt módunk a csúcsra felmenni, amely 2663 méter magasan van. Tovább utazva estére értünk Mikulásra, azaz Lipto Mikulasovra vacsorára, itt ettünk először knédlit, a szlovákok nemzeti ételét. Egy étteremben volt az előadás, az együttes egy rövidített műsort tartott a lelkes közönségnek:

Járdányi: Leányvásár

Szlovák népdal: Anicska

Koposzo: Fecske

Kern-Lantos: Zúg a folyó

Vavrinecz: Varga Julcsa

Strauss: Kék Duna keringő

A késői műsor miatt éjfélkor volt takarodó . Másnap reggeli után indultunk a Demenova cseppkőbarlanghoz, amit a délelőtt folyamán megtekintettünk, három emelet mélységben sok szép és érdekes képződményt láttunk. Bár a barlang 15 km. hosszú volt, a közönség előtt csak 3 km volt bejárható, ennyit nyitottak meg. A látogatás után egy kis felszíni pihenőt kaptunk, ekkor osztották ki a maradék költőpénzt annak, akinek még járt, illetve annak, aki otthon befizette.

Az utazás következő célpontja /Rózsahegy/ volt. Érkezésünk után egy kis városnézésre került sor, majd uzsonna, utána a kultúrházban mintegy 1200 fő előtt a szokásos műsort adtuk elő. Nagyon későn volt a vacsora, így csak 23,40 órakor indultunk vissza szálláshelyünkre, Povaska Bystricára, ahova éjjel 2 óra után érkeztünk meg. Másnap sokáig aludt a társaság, és késő délelőtt indult útnak Trencsén Teplic /Trencianske Teplice/ városába. Szép napsütéses idő fogadott bennünket, ez azért volt szerencsés, mert Trencsén egy csodálatos fürdőhely, amelyet ebéd után meg is látogattunk. Az esti műsort szabadtéren, egy sportpályán tartottuk. Egyetlen bánatunk az volt, hogy a kórus dobogója feletti világításnál rengeteg szúnyog volt, így a kórus tagjai, valamint a szóló énekesek, Jánoky Judit és Pörczi Károly előadásai igazi bravúrnak számítottak. Az előadást nagy tetszéssel fogadták a nézők, mi pedig ismét éjfél körül értünk vissza szálláshelyünkre.

Másnap késői kelés, városnézés, vásárlás és dél körüli indulással egy úttörő tábornak látogattunk meg Durdoné /Gergőfalva/ kis városban. Jelvény cserék után ebédeltünk, a kis úttörők szolgálták fel az ennivalót, azután irány Bystrica. Kis pihenés és uzsonna után indulás Ednické Rovne /Lednicróna/ kis községbe, ahol egy üvegyár volt. A rossz időjárás miatt az előadást nem szabadtéren, hanem egy mozi helységben tartottuk meg, rengeteg érdeklődővel. Nem csalódtak bennünk, mert szereplésünket egy gyönyörű kristályvázával köszönték meg, ráadásul éjjel egy óráig

táncmulatságot rendeztek. Nagyon későn érkeztünk ismét otthonunkba. Reggeli után elbúcsúztunk vendéglátóinktól, megköszönve a szíves vendéglátást és elindultunk Privigye /Prievidza/ városába, ahol megebédeltünk, majd továbbutaztunk Nyitrára, ott uzsonnáztunk és vacsoráztunk. Városnézés és vásárlás szerepelt még a programunkban.

Ezen a napon korán volt takarodó.

Korai ébresztő és reggeli után elindultunk utolsó állomáshelyünkre, Pozsonyba /Bratislavába/. Itt ebéd után városnézés és szabadidő volt engedélyezve. A műsorra késő délután került sor. Itt történt meg velünk az a váratlan helyzet, amelyet mi teljes értetlenséggel fogadtunk, hogy nem engedélyezték a himnuszok eléneklését. Akkor még fogalmunk sem volt, hogy miért. Így, aztán a búcsúelőadásunk az alábbiak szerint alakult :

Kodály Zoltán: Kállai kettős

Bárdos Lajos: Tilinkós

Járdányi Pál: Leányvásár

Kern-Lantos: Zúg a folyó

Szlovák népdal: Anicska

Johann Strauss: Kék Duna keringő

Vezényelt: Lantos Rezső

Szólót énekelt: Jánoky Judit és Pörczi Károly

Az előadás így is sikeresnek volt mondható és a műsor után lehetőségünk volt a Hotel Carltonban egy revü műsor megtekintésére. Ezután pakolás és késő este, 22 órakor indulás hazafelé, pontosabban Komárnóba, ahová éjjel $\frac{3}{4}$ 2 órára érkeztünk meg.

A deviza lehetőségeket ismerve tudni kell, hogy Csehszlovákiában igen nagy érdeklődést mutattak akkoriban a „nylon” órák iránt, ami viszont itthon aránylag olcsón volt beszerezhető, így ezek értékesítésével egészítette ki kevés költőpénzét a magyar turista. A Csehszlovák vámvizsgálatnál

derült ki, hogy mire is költötték tagjaink a nem túl sok cseh koronájukat, így pl. sportmelegítő, tornacipő, eső kabát, műbőr kabát, versatil töltött ceruzák, tea, kakaó, bors, csokoládé és szilon zoknik szerepeltek a vásárolt áruk között. Nagyobb volt az ijedség a vámnál, mint az várható volt, végül a szigorúbb magyar vámnál egy embert megvámoltak, mert több méter vászon anyagot hozott az engedélyezettnél. A helyszínen kifizette az előírt büntetést, így mindnyájan tovább utazhattunk, de ekkor már hajnalodott. Az utazás élménye és a hazaérkezés izgalma vegyesen járta át a fiatalokat. Végül $\frac{1}{2}$ 10-re megérkeztek autóbuszaink az együttes székháza elé. Hazaérkeztünk!

Mindent összefoglalva a Csehszlovák utunk jól sikerült, sok szép tájat láttunk, 1870 km utat tettünk meg a Vág mentén, mindenhol kedves volt a fogadtatás, az előadások jól sikerültek és a kórus tagjai is összekovácsolódtak. Utunk végén Szigeti Pál igazgató minden csoportnak megköszönte, hogy méltóképpen képviselték az együttest.

A következőkben szeretném bemutatni az együttes kollégiumát és annak életét.

Az együttes székházához szervesen hozzá tartozik a kollégium, mely a régi személyi bejárón és az udvaron keresztül volt megközelíthető. Jobb oldalra fordulva, az alagsorban volt a balett terem, a földszinten raktárak és a fürdő-zuhanyzó, az II. emeleten a fiúkat, a III. emeleten a lányokat szállásolták el. Az udvarról balra volt megközelíthető az egy emeletes épület, melynek földszintjén a gondnok Kovács család lakott, míg az I. emeleten a lányok további szálláshelye volt. A főépület földszintjéről lehetett megközelíteni a főzőkonyhát és az ebédlőt, amely még magán viselte az egykori katolikus legényegylet jegyeit, az oldalfalakon lévő boltíves vakablakokat, valamint a boltíves mennyezetet. A próbatermek a második emeleten voltak.

A kollégiumban, kezdetben az ipari tanulók laktak, mintegy 100 fő, de az évek folyamán mesterekké vált énekesek, táncosok és

zenészek – némi anyagi hozzájárulás fejében, továbbra is a kollégium lakói maradhattak. A kollégium napi kétszeri étkezést, reggelit és vacsorát, de vasárnap a reggelin és az ebéden kívül hideg vacsorát is biztosítottak kis csomagban. A kollégisták közül a fiúk részére hétfő, szerda és pénteki napokon volt lehetőség a fürdő-zuhanyzó használatára, míg a lányok ezt a szolgáltatást kedd, csütörtök és szombati napokon vehették igénybe.

Az udvar felőli oldalon volt az igazgatói iroda, itt gyűltek össze az együttes művészeti vezetői és itt tartózkodott Hajdú néni, a mindentudó és mindent elintéző adminisztrációs vezető. A személyzeti bejárattal szemben lévő szolgálati lakásban lakott Szűcs bácsi a családjával, aki bár sánta volt, de rettentően erős, ő pakolta a táncosok nagy ládáit és egyéb kellékeket a szereplések idején.

Még nem esett szó a portáról, amely a személyi bejárattól jobb kézre esett és egy kis mélyedésben helyezkedett el. A portás Sanyi bácsi itt rendezkedett be, volt ott íróasztal, telefon, éjjeli lámpa, füzetek, íróeszközök, rádió, mosdó, kis szekrény, székek és heverő. Sanyi bácsi volt a székház és a kollégium szeme és füle, mindent látott, hallott és mindenről tudott. Ismerte a nagy szerelmeket és tudott a csalódásokról is. A kaput minden este 10 órakor zárta és a későn érkezőket egy füzetbe írta. Volt egy másik, nagyon fontos füzete is, amelybe azok a lakók írták be nevüket, akik korán keltek. Sanyi bácsi ezeket a fiatalokat a megadott időben, hajnalban felkeltette. A többiek már egymást tudták ébreszteni.

A kollégium lakói előszeretettel tartózkodtak az udvaron, ott jókat lehetett beszélgetni egymással és lehetőség nyílt a fiúk és lányok zavartalan találkozására is. Nyáron pingpongasztalt is felállítottunk és lánbteniszezésre is volt lehetőség. Csupán arra kellett vigyáznunk, hogy a mellettünk lévő parókiához ne essen át a labdánk.

Legalább ennyire népszerű volt a Rózsák-tere, amely a székház

mögötti területen, igen közel helyezkedett el padokkal, szobrokkal és közkedvelt fényképezési lehetőséggel. Csupán, mint érdekességet említem meg, hogy a fiatalok beszélgetéseik során elmondták egymásnak hogy hol, és mit dolgoznak, így sokszor szóba került, hogy munkahelyet változtatnak. Így volt ez akkor is, amikor a Mechanikai Művekben egy 10 fős üzemszben heten dolgoztunk a kórusból, mégpedig: Nagy István, Bartos Gábor, Bóka Zoltán, Hanusz László, Gyebnár István, Fábián Gyula és Kerékgyártó László. Mi valamennyien egy kórusban, egy kollégiumban és egy munkahelyen mindig együtt voltunk.

A következő hónapban a kórus élete a szokásos mederben zajlott. Heti háromszori próbával, eseti fellépésekkel és természetesen a korábbi élmények felelevenítésével, fényképek cseréjével és albumok készítésével telt az idő. Többen készültek a munka melletti tanulást illetően az új tanévnyitóra. Akkor még nem sejtettük, hogy milyen események lesznek a következő hetekben, hónapokban, amelyek jelentős mértékben befolyásolták az ország, az emberek, az együttes és a kórus tagjainak további életét.

Budapesti Ifjúsági Kórus története 1956-1960

Kerékgyártó László kórustag visszaemlékezései

1956. október 23-án egy szép, napos, de hűvös őszi, keddi napra ébredtünk.

Mindenki a szokásos időben dolgozni ment, jómagam a Georghiu Dej /ma Ganz/ Hajógyár villamos műhelyében dolgoztam Benke Józsi basszus kórustársammal és Pataki Palival a tánckarból. A munkaidőnk reggel 6 órától délután 14 óráig tartott. Amikor a munkahelyünkre beléptünk, mindenki asztalán egy stencilezett cédula várta, a következő szöveggel: „fiatalok, munkások,

diákok! Ma 14 órától nagygyűlést tartunk a Műszaki egyetem előtt, gyertek, feltétlen számítunk a megjelenésetekre!” Mivel a mi munkaidőnk 14 óráig tartott, így tudtuk, hogy mi nem lehetünk ott, mivel nem volt ki-be járás a gyárból munkaidő alatt.

A kora délutánunk pihenéssel, olvasással telt a kollégiumban és 16 óra körül Papp Feri tenorista kórus- és szobatársammal elindultunk röplabdaedzésre, amely a Corvin Áruház és a Szabad Nép Lapkiadó Székház közötti Röck Szilárd utcában volt.

Az edzés elmaradt, mivel csak négyen voltunk. Hazafelé jövet a Szabad Nép Székház pincéjében lévő nyomdából már osztották a röplapokat, melyek a magyar nép követeléseit tartalmazták (több párt rendszert, szovjet csapatok kivonulását, a sajtószabadságot stb.) Ekkor már az emberek több, kisebb csoportban gyülekeztek és értékelték a kialakulóban lévő helyzetet. Néhányan ordítva, hogy „hazudtatok”, a székház üveg ablakait dobálták meg kővel. A Blaha Lujza téren, a Nemzeti Színház mellett két kiskatonának levették a sapkáját, mondván „nem szégyellitek magatokat, azonnal vegyétek le a sapkátokról a vörös csillagot”. A katonák levették a tányérsapkájukról a jelvényt és így tovább engedték őket. Mi hazamentünk a kollégiumba és otthon beszélgettünk a látottakról.

Már esteledett, amikor híre terjedt a kollégiumban, hogy „fiúk, döntik a Sztálin szobrot”. Ez akkoriban hihetetlen dolognak számított, hiszen több éven keresztül e szobor előtt vonultak el április 4-én és május 1-én a vállalatok dolgozói. Papp Feri barátommal el is indultunk és alig 15 perc alatt a Városligetben voltunk. Ekkor már vésővel és kalapáccsal próbálták a szobrot kettévágni a csizmánál, ami nem sikerült. Ekkor előkerült egy hegesztőpisztoly és azzal folytatták a munkát. Előbb egy, majd három teherautóra kötötték a szobrot drótkötéssel és meghúzták, így este 21 óra 37 perckor – átvitt értelemben – Sztálin elvtárs meghajolt a magyar nép előtt. Ez idő tájt, mint azt a rádióban bemondták, egyre-másra alakultak meg a gyárakban és intézményekben a Forradalmi

Bizottságok.

Gondolom, ennek szellemében ült össze az együttes vezető testülete, nevezetesen Szigeti Pál igazgató, Bánki László művészeti vezető, Gerő Lóránd politikai munkatárs, nevelő, Darázs Árpád, Lantos Rezső és Lantos Edit karnagyok, Aszalós Károly és Vadady Ágnes a tánckar vezetői, Schreil Antalné, Éva néni a tánckar zongorakísérője, tanárnő, Jáhn Antal a tangóharmonika zenekar vezetője, valamint Hajdúné Gizike néni az együttes gazdasági vezetője. Némi vita után megválasztották a Forradalmi Bizottság vezetőjét és tagjait. Mivel ez a bizottság a későbbiekben érdemi tevékenységet nem folytatott, így automatikusan megszűnt.

Budapest területén a harcok továbbra is folytak, a kollégiumban már állandó szabad bejárás alakult ki, fegyverek jöttek- mentek, ki tudja honnan és hová. Állandóan a rádiót hallgattuk, hogy információhoz jussunk és mi jó néhányan, csupán hazaszeretetből jelentkezni kívántunk a Rottenbiller utca elején kialakított irodában Nemzetőrnek. Tervünk nem sikerült, mert éppen akkor voltak a Keleti-pályaudvaron és a Rákóczi úton a legnagyobb harcok. Ezen a napon égett le a Divatcsarnok is.

Így aztán a mi hazafias elképzelésünk és tevékenységünk elmaradt.

Már néhány napja tartottak a forradalmi harcok, amikor az Országos Tejipari Vállalattól megkeresték a kollégium vezetőjét, Gerő Lórántot és segítséget kértek a feladatuk elvégzéséhez. Közölték, hogy a dolgozók több mint 80 %-a bejáró dolgozó Budapest környékéről, és mivel közlekedési lehetőség nincs, nem tudnak árut szállítani, amikor kijárási lehetőség van. Így került sor arra, hogy az énekesek és táncosok közül 10-en jelentkeztek a munkára, 7 fiú és 3 lány. A dolog érdekessége volt még, hogy a munkaidő 8-17 óráig tartott és minket libasorba állítottak, elöl és hátul egy-egy fegyveres rendőr kíséretében mentünk be a vállalathoz. A lányok egy laboratóriumban dolgoztak egy technikus

irányításával, mi fiuk pedig a vajgyártást tanultuk meg.

Jómagam az 5 kg-os csomagológépen dolgoztam, ahonnan a nagy csomagok a kórházak és a nagyobb intézmények részére kerültek kiszállításra, a 10 dkg-os csomagok pedig az üzletekbe, a lakosság részére. Napi egyszeri meleg ételt kaptunk, de tejet, vaját és kakaót bármilyen mennyiségben fogyaszthattunk. Fizetést nem adtak, de munkaidő végén mindenki kapott egy tízdekás csomag vaját. Két hetet dolgoztunk itt.

Ez idő tájt történt, hogy egy vidéki lovas szekér megállt az együttes székháza előtt és közölték, hogy tyúkokat hoztak a fiatal forradalmárok részére, de szeretnének egy kis pénzt is kapni. A lányok közölték, hogy itt olyan fiatalok laknak, akiknek csak nagyon kevés pénzük van. Jó – mondták -, de akkor lenne esetleg egy kis ciha? A lányok tudták, hogy hol van az ágynemű raktár, összeszedtek néhány lepedőt és párnahuzatot, azt átadták. Így aztán a kollégium udvarán rövidesen vagy 15 tyúk szaladgált, amelyet a következő hetekben a gondnok felesége, Kovács néni készített el a kollégium lakói részére. A hozzávaló kenyeret Varga Feri és Pados Jancsi – a basszus szólam tagjai – szerezték, akik teherautóval hozták a Csepeli Kenyérgyárból úgy, hogy mindenkinek jutott egy veknivel. A teherautóra akkor rá is lőttek.

Kuba János a tenor szólamban énekelt, szobatársam volt és asztalos szakmából szerzett segédlevelet. Ő volt közöttünk a legidősebb és így már 1953-ban behívták katonának. Mint vidéki fiataalt, az Államvédelmi Hatóság belső karhatalmi egységéhez vonultatták be három éves szolgálatra. 1956 október 30-án a Budapesti Pártbizottság Székházában őrszolgálatra osztották be, ott érte őt az ostrom. A fegyveres harcok folyamán az első emelet folyosóján halálos fejlövést kapott. Szakaszvezető volt, öt nap hiányzott a leszereléséhez.

A kollégiumban volt egy kislány, úgy 16 éves lehetett, aki eltűnt a többi lány szeme előtt, így keresésére indultunk. A leányszállás első emeleti mellékhelyiségében találtuk meg igen

rossz állapotban. Kiderült, hogy szerelmi bánatában, a konyhából lúgkövet csempészett ki és megitta. Ketten vittük el a közeli Péterfy Sándor utcai Kórházba remélve, hogy a késő délutáni sötétben nem lőnek ránk. Szerencsénk volt. A lány további sorsáról nem tudunk.

Közben a kollégiumban jöttek – mentek a hírek, hogy ki megy külföldre és kit küldtek vissza a határról. De mivel sokan a vidéki szüleikhez utaztak haza, így nem tudtuk, hogy ki hol van. Sokan nem is osztották meg tervüket, elképzelésüket a többiekkel.

Elég nagy volt a zűrzavar.

1956. november 4-én hajnalban aztán visszajött a szovjet hadsereg, a harckocsik nagy dübörgésére ébredtünk és láttuk, amint a Fiumei útról a Rákóczi útra kanyarodik a végeleáthatatlan konvoj. Lövöldözés nem volt, csak vonulás. A következő hetekben lehetett arról hallani, hogy néhány helyen még próbáltak kisebb fegyveres csoportok ellenállni, de a túlerő legyőzte őket.

November első felében történt, hogy Halbreht György, a tánckar legidősebb tagja megkért engem, hogy annyi fegyver gyűlt itt össze a kollégiumban elhagyva, hogy tüntessük el azokat. Így aztán amikor besötétedett, a köpenyünk alatt, két fordulóval eltüntettünk vagy 10 puskát, a közeli Állatorvosi Egyetem kertjének bokrai közé dobva azokat. Érdekességként említem meg, hogy egy későbbi nagytakarítás alkalmával a tenor szólam termében lévő harmónium mögött, egy 48-as mintájú kispuskát találtak.

Talán egy napra rá a pincébe, ahol tartózkodtunk, lejött a gondnok fia és kérte, hogy mindenki menjen fel, mert ez parancs. Az alig 20 fős társaság a gondnok nagy konyhájába ment, ahol szovjet és magyar katonák, valamint karhatalmisták fogadtak bennünket. Az egyik tiszt közölte, hogy olyan információt kaptak, hogy a kollégium tagjai fegyverrel harcolnak és védik a kollégiumot az utolsó csepp vérükig. Kérték, hogy akinél fegyver van, az most büntetlenül

átadhatja. Senki sem mozdult.

Ezután egy-egy magyar tiszttel átkutattuk a kollégium szobáit. Én Varga Feri kórustársammal és egy tiszttel mentem az első emeletet átnézni. Sehol semmit nem talált senki. A rossz érzés akkor támadt bennünk, amikor a gondnoki konyhából átmentünk az udvaron keresztül a fiuk szállására, ugyanis minden fa mögül és minden szegletben géppisztolyok meredtek ránk a félhomályos udvarban. Végül közölték, hogy a kapott információ téves volt, majd elvonultak a katonák. Ezen a napon a kollégium vezetői közül senki sem volt velünk.

November közepe táján történt, amikor már nem volt kijárási tilalom, hogy megkeresett néhányunkat Szigeti Pál igazgató és segítségünket kérte, mivel a VIII. ker. Népszínház utcai lakását harckocsi belövés érte. A lakása a negyedik emeleten, egy tűzfal mellett volt, itt kapta a belövést. Néhányan el is mentünk és a másfél méter átmérőjű belövés törmelékeit lehordtuk az utcára. Másnap a szükséges kőműves munkákat elvégezve, eltüntettük a belövés nyílását. Ebben a munkában Cselényi Kálmán segédmunkás sokat segített. Szerencsére Pali bácsi, valamint felesége és gyereke nem tartózkodtak otthon, így minden baj nélkül megúszták a belövést, viszont a lakásban jelentős egyéb kár keletkezett. November második felében a munkába járás elkezdődött, de a közlekedésben még sok probléma adódott. Én például a kollégiumból a Váci útig gyalog tudtam elmenni, ott leintettem egy arra járó teherautót, amelyen már többen utaztak. A gépkocsi megállt, engem felsegítettek, majd tenyérrel rácsaptak a vezető fülke tetejére és a teherautó tovább ment. Ha valaki le akart szállni, akkor ezt a szándékát hasonló jelzéssel adta a gépkocsivezető tudtára. Ilyen körülmények között aztán nem 8, hanem napi 16 órát is dolgoztunk még néhány hétig.

December elején kezdett éledezni az együttes, akkor szembesültünk azzal a helyzettel, hogy ki jött vissza énekelni és ki maradt távol. A karnagyunk Lantos Rezső és Lantos Edit

voltak, ekkor tudtuk meg, hogy Darázs Árpád karnagyunk elhagyta az országot, külföldre távozott.

Az énekar és tánckar vezetői felvételt hirdettek tehetséges énekelni és táncolni vágyó fiatalok részére és az eredmény nem is maradt el, mert nagyon sok fiatal jelentkezett. Rövid időn belül már teljes létszámmal folytak a próbák, mielőbb betanítva az új tagokat. A kollégiumban újra működött a konyha, így az étkezést sokunk örömeire ismét biztosították. Jó hangulatot teremtett az is, hogy a tánckar végre eleget tudott tenni egy három hónapos franciaországi meghívásnak.

1957-ben az első fellépésünk a VIII. ker. Elnök utcában lévő Vörös Október Ruhagyár kultúrtermében volt, ahol előtte zártkörű pártrendezvényt tartottak. A műsorban a már korábban ismert számainkat adtuk elő. Ez év január-februári hónapokban még több helyen történtek kisebb fegyveres ellenállások, így a második fellépésünkre, mely a Rendőrtiszti Főiskolán volt, rendőrségi nyitott roham autókat küldtek értünk az együttes székháza elé, természetesen néhány kísérő rendőrrel. Mi nagyon élveztük a jó kilátást és a nyitott autót, csupán az lepett meg bennünket, hogy amikor a piros lámpánál megállt az autónk, együtt érző tekintetekkel talákoztunk. Később jöttünk rá, hogy letartóztatott fiataloknak véltek bennünket. A fellépésünk jól sikerült, itt már az új kórustagok közül is többen szerepeltek.

A visszautazásunk hasonlóan történt, mint az előadás helyszínére történő szállításunk.

Február végére már nagyjából tisztázódott, hogy mely kórustagok jöttek vissza énekelni és kik maradtak távol. Kiderült, hogy a vezetők közül Darázs Árpád karnagy és Jáhn Antal a harmonika zenekar vezetője az Amerikai Egyesült Államokba, továbbá Pados János Braziliába, Papp Ferenc Franciaországba, Kiszeli György és Lukács Erzsike Kanadába, Nagy Lajos és Peintler Rudolf a Német Szövetségi Köztársaságba, Benke József Ausztráliába Szeszák József és Anderkó kórustagok pedig Svájcba távoztak. Az én bátyám Ausztriába

távozott, ott telepedett le.

Ahogy konszolidálódott az ország helyzete, úgy indult be a kórus munkája is.

1957. március 8-án a Központi Tiszti Házban adtunk ünnepi műsort a Nemzetközi Nőnap alkalmából:

Kadosa: Édes jó anyám – szóló: Jánoky Judit

Brahms: Altatódal

Koposзов: Fecske – szóló: Jánoky Judit

Bárdos: Tréfás házasító

Szlovák népdal – szóló: Pörczi Károly

Kern-Lantos: Zúg a folyó

Vezényelt: Lantos Rezső

A következő fellépésünk a Kommunista Ifjúsági Szövetség, azaz a KISZ alakuló Kongresszusán volt 1957. március 21-én:

Elől járunk a harcban

Fel vörösök proletárok

Zúg a folyó

Vezényelt: Lantos Rezső

A KISZ megalakulásának napjától e szervezet volt az együttes fenntartója és működtetője, a hivatalos neve pedig: **KISZ Petőfi Ének-, Zene és Táncegyüttes**, röviden **KISZ Petőfi Művészegyüttes** lett.

Márciusi utolsó fellépésünk egy katonai találkozó estéjén volt, az alábbi számokkal:

Elől járunk a harcban

Fel vörösök proletárok

Kadosa: Édes jó anyám – szóló: Jánoky Judit

Kern-Lantos: Zúg a folyó

Mendelson: Búcsú az erdőtől

Brahms: Altatódal

Szlovák népdal – szóló: Pörczi Károly

Bárdos: Tréfás házasító

Vezényelt: Breitner Tamás

A következő hónapokban felléptünk a Danuvia Kultúrházban, az Operaház Margitszigeti Szabadtéri Színpadán, az ÉDOSZ székházban, az Erkel Színházban, a Hazai Pamut és Fésűsfonó kultúrtermében.

Időközben kialakult az együttes nevének végleges formája: **KISZ Központi Ének-Zene és Táncegyüttes**, röviden **KISZ Művészegettes**.

Majd elérkezett 1957. július 18-a, amikor is rádiófelvételre került sor, az alábbi számokból.

Durante: Pincébe való ének
Praetorius: Csengő hangú ének szól
Bach: Szállj szép dal
Kodály: Túrót eszik a cigány
Bárdos: Tréfás házasító
Bartók: Négy szlovák népdal
Szabó: Dal a hazáról
Szlovák népdal – szóló: Pörczi Károly
Vezényelt: Lantos Rezső

1957. július 19-én az Állami Operaház Margitszigeti színpadán megtartott díszelőadáson, mint közreműködők, az alábbi számokat adtuk elő:

Kodály: Kállai kettős – Kísért a Rajkó zenekar
Gastoldi: Csónakos ének
Kjuj: Megvirradt már
Kodály: Túrót eszik a cigány
Bárdos: Tréfás házasító
Vezényelt: Lantos Rezső

Amikor már biztos volt, hogy a kórus részt vehet a Moszkvai VIT-en, akkor volt a kórus vezetőinek a legnehezebb dolguk, kiválasztani a szerencséseket és megvigasztalni az itthon maradottakat.

Végül az alábbi kórustagok utazhattak:

szoprán: Lukács Rózsa, Zeidler Zsuzsa, Kulcsár Erzsi, Kovács Ági, Tóth Vali, Lénárt Mária, Fehér Júlia, Ostoros Anna, Pálenyik, Klára, Holyuta Júlia, Debreczeni Ibolya, Jánoky Judit, Gál Klára, Mund Eszter, Pál Anna

alt: Véman Mária, Fodor Ica, Tasi Erzsi, Schilly Piroska, Hajas, Gizi, Kárpáti Éva, Schiffer Ági, Kisfalvi Erzsi, Palusek E., Csikváry Eszti, Hajas Ági

Tenor: Zólyomi Zoli, Pörczi Karcsi, Török Józsi, Bán Misi, Pete Endre, Radosits Jenő, Halasi László, Körtvélyesi Oszkár, Kerékgyártó László

Basszus: Baki Józsi, Szőlősy Pali, Kaszap Józsi, Gyebnár István, Kálmán Imre, Murányi László, Rendes István, Máté Gyuri, Árpási Géza, Hanusz László, Nagy István, Keszégh Józsi, Langer Gyula

Ezt követően megkaptuk a VIT-re tervezett ruhákat és az utolsó hetet az úgynevezett VIT táborban töltöttük el, ami annyit jelentett, hogy egy iskolában minden nap próbáltuk az előírt számokat.

Elérkezett 1957. július 23-a, az indulás napja. A Nyugati-pályaudvaron hatalmas tömeg gyűlt össze, főleg rokonok, az állami vezetők részéről Marosán György búcsúztatta a VIT-re indulókat. Örömünkre végre elindult a szerelvény az augusztus 11-ig tartó nagy ifjúsági seregszemlére.

Utunk alkalmával több helyen, így Szolnokon, Püspökladányban, Debrecenben és Nyíregyházán is néhány percre megállt a vonat és a zászlókkal feldíszített pályaudvarokon, fúvós zenekarral búcsúztattak minket.

Nemsokára elértünk Záhonyba, ahol magyar útleveél és vámvizsgálat volt, majd elérve a szovjet határt, Csapnál a szovjet vám-tisztek szintén ellenőrizték iratainkat. Ekkor az óráinkat egy teljes órával előre állítottuk.

Tudtuk, hogy hosszú út áll előttünk, hát igyekeztünk erre

berendezkedni. Olvasás, kártyázás, beszélgetés, udvarlás, éneklés. Utunk folyamán több szovjet-ukrán városban is megálltunk, ahol nagy lelkesedéssel fogadtak bennünket.

Másnap, július 24-én reggel 8 órára érkeztünk Kijevbe, majd a következő napon, 25-én délután egy órakor érkeztünk meg Moszkvába. Hatalmas tömeg fogadott minket, mindenki virágot és jelvényt kapott és elénekeltük a DIVSZ indulót, azaz „Egy a jelszónk a béke „kezdetű dalt. Csupán az volt egy kicsit zavaró, hogy míg mi magyarok három versszakot ismertünk, addig a vendéglátóink, legalább nyolc versszakot énekeltek, így aztán az ismert versszakok után az egészet előlről kezdtük.

Ezután külön autóbuszokra szálltunk és a szálláshelyünkre vittek bennünket, mely az „Aranykalász” nevet viselte. Teljesen váratlan volt számunkra, hogy az étkezés önkiszolgálással történt, így aztán soha senki sem maradt éhen. Az étrend összeállítása kis eltéréssel megfelelt a hazai ízeknek. Hosszú idő után itt ettünk narancsot és nagyon finomak voltak a grúz üdítő italok.

Az első nap nagy sétákat tettünk a környéken. Feltűnő volt, hogy több helyen palánkokkal elzárt területek voltak, melyekről később tudtuk meg, hogy ezek a közelmúltban Moszkvához csatolt kis faluk voltak, a bontások és a területrendezések még folyamatban voltak.

Másnap délelőtt egy kijelölt iskolában énekpróbát tartottunk, majd ebéd után autóbusszal elvittek minket a Kremlhez és városnézés volt a program.

A következő nap délelőtt szintén énekpróbát tartottunk, utána autóbusszal mentünk a Vörös térre és egyórás sorban állás után megkoszorúztuk a Lenin-Sztálin mauzóleumot, utána késő estig szabad foglalkozás volt.

A VIT ideje alatt nagy divat volt a jelvénycsere, melyben a kórus egyes tagjai élen jártak. Július 28-án, vasárnap délben 12 órakor autóbuszra szálltunk és elmentünk a Luzsnyiki

Stadionba, ahol 15 órakor kezdődött a nagyszabású megnyitó ünnepség. A hatalmas stadion megtelt az érdeklődő fiatalokkal és 17.30 óráig tartott a 107 nemzet színes felvonulása, köztük a magyar küldöttségé, akiket elsősorban a politikai küldöttek képviseltek. Mi kórustagok a stadion lelátójáról csodáltuk a hatalmas ifjúsági seregszemlét. Volt még egy ünnepi beszéd, majd ismét autóbuszokkal hazaindultunk szállásunkra.

A következő nap délelőttjén ruhapróba volt, ugyanis magyar népviseleti ruhába öltöztünk a különféle szereplésünk alkalmával. Ezt követően egész nap szabad foglalkozásunk volt. Délután folyamán Szigeti Pál igazgató és Lantos Rezső karnagy részt vettek a kórusverseny sorsolásán.

Július 30-án volt az első szereplésünk, a Központi Vasutas Székházban, este 20.50 órakor az alábbi számokkal:

Járdányi: Leányvásár
Bárdos: Hej, halászok
Kodály: Túrót eszik a cigány
Bárdos: Dana-dana
Bartók: Négy szlovák népdal
Bárdos: Tréfás házasító

Július 31-én sűrű napi programunk volt, ugyanis délelőtt megtekintettük a Szovjet Köztársaságok Mezőgazdasági kiállítását, de 14 órakor már a Moszkvai Rádió hangplemez stúdiójában voltunk felvételre, az alábbi számokból:

Bárdos: Tréfás házasító
Kodály: Túrót eszik a cigány
Járdányi: Leányvásár
Bárdos: Hej halászok
Bárdos: Dana-dana
Kadosa: Édes jó anyám
Durante: Hús pince mélyén
Gastoldi: Csónakos ének
Bartók: Négy szlovák népdal

Vezényelt: Lantos Rezső

Ezért a sikeresnek mondható hanglez felvételért mindnyájan egy kis költőpénzt kaptunk, így a szabadidőnkben a zsebpénzünkkel együtt volt lehetőségünk emléktárgyakat és ajándékokat vásárolni.

A napnak még nem volt vége, ugyanis a hatalmas Gorkij-parkban, a Zöld- színpadon nemzetközi kulturális előadás volt, ahol a magyar színeket a kórusunk és a Rajkó zenekar képviselte. A mi szereplésünkre 21 órakor került sor az alábbi számokkal:

Kodály: Kállai kettős

Járdányi: Leányvásár

Kodály: Túrót eszik a cigány

Koposzo: Fecske

Kern-Lantos: Zúg a folyó

Vezényelt: Lantos Rezső

Kisért: Rajkó zenekar

Végül elérkezett a kórus számára a nagy nap, 1957. augusztus 3-a, a kórusok versenyének napja. Reménykedtünk, hogy a lelkiismeretes próbák, a sok munka nem volt hiábavaló. A beéneklést követően a már megszokott népi ruhában léptünk fel. A kórusverseny a Néphadsereg Tiszti Székházában volt, ahol 15.30 órakor került sor a kórus színre lépésére, az alábbi számokkal:

Pretorius: Csengő hangú ének szól

Gastoldi: Csónakos ének

Kjuj: Megvirradt már

Bárdos: Tréfás házasító

Bartók: Négy szlovák népdal

Kodály: Túrót eszik a cigány

Szabó: Dal a hazáról – Szóló: Varga András

Kodály: Kállai kettős

Vezényelt: Lantos Rezső

Kísért: Rajkó zenekar

A következő napon felléptünk a Gorkij- park Fehér színpadán, majd másnap a Minisztertanács Klubjában szerepeltünk, végül a Csajkovszkij teremben adtunk műsort a korábbi számokból.

A kórus utolsó VIT fellépése a Nagy Színház Kamaratermében volt, mint közreműködő és Kodály Kállai kettősét adtuk elő, a Rajkó zenekar közreműködésével. A műsor után közölték vezetőink, Szigeti Pál igazgató és Lantos Rezső karnagy, hogy a kórus a 31 kórus közül a III. díjat nyerte el. Nagyon nagy volt az örömünk.

A VIT ideje alatt elég sok szabadidőnk volt, így lehetőség nyílt arra, hogy több múzeumot, többek között a Tretyakov képtárat meglátogassuk, de jutott időnk, a Mezőgazdasági kiállítást, a Kremlt, az Állatkertet, a Lomonoszov egyetemet és a város egy részét is megtekinteni. Mivel a VIT igazolványunkkal a metróon ingyen utazhattunk, ezt mi jól ki is használtuk, hiszen akkor nálunk még nem volt metró. A gondot eleinte az jelentette, hogy a legközelebb lévő megálló, a Komszomolszkaja három egymás alatt lévő metró állomásból állt és nagyon kellett arra vigyáznunk, hogy el ne tévedjünk. Kezdetben voltak gondjaink.

Tekintettel arra, hogy a magyar kulturális delegáció egy épületben volt elhelyezve, így minden nap módunk volt találkozni hazai ifjúsági művészekkel, mint pl. Horváth Teri és Tarsoly Elemér színészekkel, Jasper Bella, Bende Zsolt, Varga András és Hadics László operaénekesekkel, Petrovics Emil zeneszerzővel, Orosz Adél és Sipeki Levente balett művészekkel.

A VIT záró ünnepélyére augusztus 11-én került sor, szintén a Luzsnyiki stadionban és a korábbi gyakorlatnak megfelelően a kórus tagjai a lelátókon, csak, mint nézők vettek részt. A fáradtságunkat otthoni kikapcsolódással enyhítettük.

A három hét alatt gondoskodtak a rendezők arról is, hogy a

sportolni vágyók kielégíthessék ez irányú igényeiket is. A kórusból sokan mentünk a "Három próbára „ahol futottunk, ugrottunk és dobtunk, de mi a Török Józsi barátommal a finn röplabda csapatot erősítve a II. helyezést értük el. A kulturális delegáció leggyorsabb futója Zólyomi Zoli volt, magasugrást személyem, de a súlylökést is egyik kórustagunk nyerte a delegáció tagjai közül.

A hátralévő napokat mindenki igyekezett még kihasználni, városnézésre, vásárlásra, de végül is elérkezett 1957. augusztus 14-e, amikor is a pályaudvari búcsúbeszéd után, 13.55 órakor elindult a szerelvény haza, Magyarországra. A kellemes emlékek és élmények után már mindenki vágyott haza, hogy találkozzon szeretteivel és elmesélje élményeit, átadja ajándékait. Végül két nap vonatkozás után, augusztus 16.- án 19.12 órakor megérkeztünk a Nyugati-pályaudvarra.

A hosszú utazás után nagyon fáradtak voltunk, mégsem tudtuk nemet mondani a vendégfogadóink által a Néphadsereg Nyári rezidenciáján, a mi tiszteletünkre rendezett ünnepi fogadásra. Nagyon szépen megszervezték, a földszinten tánczene szólt, az emeleten cigányzenére táncolhattak a fiatalok. Mindenféle finom ételekkel és italokkal láttak el bennünket. Szép záróeseménye volt ez a VIT időszakának.

Nagy megtiszteltetésnek vettük, hogy 1957. szeptember 23-án meghívást kaptunk a VIT-díjasok ünnepi hangversenyére, melyet a Zeneművészeti Főiskola nagytermében rendeztek. A kórus az alábbi számokkal vett részt a műsorban:

Gastoldi: Csónakos ének

Mendelson: Csalogány

Kjuj: Megvirradt már

Bárdos: Tréfás házassító

Kodály: Túrót eszik a cigány

Kodály: Kállai kettős

Vezényelt: Lantos Rezső

Kísért: Rajkó zenekar

Ebben az évben, 1957-ben volt még egy jelentős esemény az együttes életében, ugyanis Tóth Béla és Nógrádi László irányításával megalakult a KISZ Központi Művészegyüttes Egyetemi kórusa. Bár a két kórus párhuzamosan, de egymástól függetlenül próbált és a fellépéseik is külön voltak, mégis egy egységet alkottunk. Érdekes, de nem volt a két kórus között féltékenység vagy rivalizálás ellenkezőleg, rövid időn belül jó barátságok születtek a kórustagok között. Személyes élményem, hogy egy rokonommal, Vitkay Zsuzsával hosszú évek után itt találkoztam újra.

Az 1957-es esztendőzáró, de kiemelkedő eseménye volt december 16-án, a Zeneakadémián megtartott ünnepi hangverseny, melyet Kodály Zoltán születésének 75-ik évfordulója alkalmából rendeztek. Csodálatos este volt, a nagy művész elismeréssel adózott kórusunk műsoráról és előadásáról, a díszpáholyban megtapsolta a kórust és köszöntötte karnagyunkat.

Mint ismeretes Lantos Rezső karnagy nem csak a mi kórusunkat dirigálta, hanem a Magyar Állami Népi Együttes kórusának is karmestere volt. Ezzel természetesen kötelezettségei is voltak. Így került sor arra, hogy amikor több hónapig külföldön volt, akkor egy erre felkért személy vette át a kórus irányítását. 1958-ban ez a személy Csányi László, a Magyar Rádió Gyermekkórusának karnagya volt. Az ő személyében egy kifogástalan szakembert és végtelen közvetlen embert ismertünk meg. Így aztán nem csoda, hogy rövid időn belül kialakult a kölcsönös szimpátia, amely a szakmai munkára is jó hatással volt.

A fellépéseink mellett gondoskodott az együttes vezetősége a kikapcsolódásunkról is, így került sor az Ajkacsingervölgy-i két hetes üdülésünkre. A szállásunk a hegyek között egy Bányász Ipari tanuló kollégiumban volt, természetesen vaságyakkal és hagyományos matracokkal, az étkeztetésünk a közösségi étkezdében volt. Ez idő alatt velünk volt Csányi László karnagy és felesége Botka Valéria, valamint Nagy Eta az

együttes munkatársa.

A csodálatos levegőjű erdős környezetben nagy túrákat tettünk, miközben a közbeiktatott pihenőt egy kis sörözéssel egészítettük ki. Vendéglátóink elintézték, hogy egy szénbányát is meglátogathattunk és néhányan a bátrabbak közül lementünk 200 méterre, ahová a bányamester vitt le bennünket. Bár ő 500 méteres mélységet ajánlott, de mi a 200 méteres mélységgel elégedettek voltunk!

A későbbiek folyamán a kórus tagjai több kirándulást is szerveztek, így került sor egy feledhetetlen váci kirándulásra, melyet hajóval tettünk meg. Ezek a kirándulások erősítették barátságainkat és ugyanakkor sok szerelem is szövődött a kórus tagjai között.

A kórus próbái hétfő, szerda és pénteki napokon tovább folytatódtak, esetenként a szimfonikus, más alkalmakkor a rajkó zenekarral a számoktól függően.

A kórus repertoárja tovább bővült az alábbi számokkal:

Kodály Zoltán: Horatii Carmen
Orlandus Lassus: Zsoldos szerenád
J.S.Bach: A csöndes téli éjszakán
Daniel Friderici: Baráti kör
Bárdos Lajos: Tilinkós
Thomas Morley: Várlak a táncba
Svesnyikov: Künn a réten
Kodály: Mátrai képek

Ebben az évben volt egy különlegesen emlékezetes fellépésünk Debrecenben, ugyanis bemutató előadásként adtuk elő Szőlősy András Hazám című művét, a szimfonikus zenekar kíséretében. Ez a szám nagyon szép volt, szerettük énekelni, nem véletlen, hogy évekkel később a Fekete város című kétrészes tévéfilm kísérő zenéje lett.

A következő évben, 1959-ben a kórus folytatta korábbi

munkáját, minden felkérésnek eleget tett és igyekezett az addig elsajátított anyagot tökéletesíteni, melyre karnagyunk Lantos Rezső nagy hangsúlyt fektetett. Ebben az évben az együttes vezetőségében is változás történt, ugyanis Bánki László az addigi művészeti vezető a Magyar Televízióhoz ment dolgozni és helyét Görög Péter foglalta el. Az új művészeti vezetőt a kórus tagjai szeretettel fogadták és rövid időn belül jó kapcsolat alakult ki közöttük.

A közösségi szellem erősítése érdekében, ismét kaptunk egy kéthetes üdülési lehetőséget az Express Ifjúsági táborba Nógrádverőcén, ahol sátrakban laktunk.

Az erdő közepén lévő tábor sok lehetőséget adott kirándulásokra, sportolásra és természetesen a jó levegő miatt, mindent megettünk, amit elénk raktak. Edzettek voltunk, mivel a tisztálkodást a szabadtéri zuhanyozóknál bonyolítottuk le. Kellemes és emlékezetes két hetet töltöttünk Nógrádverőcén.

1960. február 6-án jelentős esemény volt, ugyanis az együttes fennállásának 10-ik évfordulója alkalmából ünnepi estét rendeztek a Magyar Néphadsereg Központi Tiszti Házában, ahol egyébként okleveleket is kaptak az alapító tagok és a kórus munkájában résztvevő énekesek.

Én ez idő alatt Szabadszálláson töltöttem katonai szolgálatomat és nagy bánatomra nem kaptam eltávozási engedélyt az ünnepekre. A csapatnál 1960. március 15-i megemlékezésen kaptam egy oklevelet, melyet az együttes továbbított a honvédséghez, de bizony ez nem volt ugyanaz, mint a kórustársaim társaságában ünnepelni. Mégis jól esett, hogy az együttes értékelte, hogy évekig voltam a tenor szólam felelőse, valamint később kottatáros, ezenkívül tagja voltam megalakulása óta a kamarakórusnak.

Ebben az évben a nyár kellős közepén a Központi kórus az Egyetemi kórusal együtt részt vett egy Szigliget-i két hetes

sátortáborozáson a Balaton mellett. Vonattal utaztunk Balatontördemic-ig, onnan pedig vagy 2 km-t gyalogoltunk a táborig. Itt már három csoportra osztották a sátrakat, elől a fiuké, majd a házaspároké és végül a lányok sátrai álltak. Mindenki jól érezte magát, sokat énekeltünk, tábortüzes estéket tartottunk és a sátorban alvás sem okozott nagy gondot, mivel azt már évek óta megszoktuk, egyébként is fiatalok voltunk. Csak az a gyaloglás ne lett volna a csomagokkal a vasútállomásig!

A sok fellépésünk mellett kiemelkedett a Szeged-i három napos Kórus fesztiválon történt fellépésünk. A jól sikerült szereplésünk mellett konflist rendeltünk, bejártuk a város minden zugát és énekünkkel jeleztük, hogy jelen vagyunk.

Emlékezetesek maradtak a szegedi napok

Még ebben az évben meghívást kapott a kórus egy Gyula-i fellépésre, melyre a Fürdő területén a parkban, az „Erkel-fa” közelében kialakított színpadon került sor. Az ünnepi műsornak a rendezők megadták a módját, ugyanis az ünnepséget Erkel Ferenc születésének 150-ik, halálának 75-ik évfordulója alkalmából rendezték.

Feltétlen meg kívánom említeni, hogy a basszus szólam mindig kiemelt figyelmet kapott a kórus életében, így elmondhatom, hogy idén a „csodálatos basszus,, címet adományoztuk mi többi kórustagok a basszus szólamnak.

Ők voltak tagjai:

Báthori Béla, Bartos Gábor, Tóth László, dr. Murányi László, Keszégh József, Árpási Géza, Kálmán Imre, Nagy István, Gyebnár István, Varjasy, Géza, Hajdú Domonkos, Szögi Mihály, Lócsy Antal, Cserhalmi József, Somodi Gyula, Szöllősy Pál, Bóka Zoltán, Balassa Sándor, Baki József, Hanusz László, Máté György, Rendes István

Az idei esztendőben az utolsó vidéki fellépésünk Sopronban

volt. Abban az időben erre a területre, azaz a határsávba nem lehetett csak úgy egyszerűen elutazni, ahhoz belügyminisztériumi Határsávi beutazási engedély kellett. Ezt az engedélyt az együttes vezetősége szerezte be részünkre, így az utazásunknak nem volt akadálya. Bár tél és nagy hó volt, de így is kis szabadidőnkben nagy sétákat tettünk a „hűség” városában, megtekintve szép épületeket, híres műemlékeket. A kórus a korábbi ismert számokkal lépett fel, ismét sikeresen, előadásunkat nagy tapsal jutalmazta a közönség. Diák kollégiumban voltunk elszállásolva.

Egy magánjellegű megjegyzés, hogy bár Bécs Soprontól mindössze 71 km-re volt, még sem találkozhattam a bátyámmal, aki négy éve hagyta el az országot és akkor Ausztriában élt.

Most, hogy az együttes kórusának első tíz évére visszaemlékezem, szükségesnek tartom megemlíteni, hogy mely karnagyok működtek közre abban, hogy a kórus sikereket érjen el, tagjai zeneileg fejlődjenek, és csodálatos élményekkel gazdagodjanak.

A kórus vezető karnagyai: Darázs Árpád és Lantos Rezső voltak

Esetenként vezényeltek: Balassa Sándor, Breitner Tamás, Bródy Tamás, Csányi László, Kiss István, Lantos Edit, Lehel György, Szabó Tibor, Vásárhelyi Zoltán és Vass Lajos.

Hogy a zene területén maradjunk, sok olyan személy került ki az együttes tagjai közül, akik a későbbiek folyamán közismert és elismert művészek, zenei szakemberek illetve előadóművészek lettek:

Korondy György és Tóth László operaénekesek, Kroó György zenekritikus, Kocsis Albert hegedűművész, Fenyő Péter tangóharmonika művész, Pege Aladár nagybőgő művész, Balassa Sándor zeneszerző, Jánoky Judit zenetanár, énekes, Baki József, Hajas Gizella, Miklóssy Sarolta és Körtvélyesi Oszkár

zenepedagógusok, Kálmán Imre és Kovács Péter /Magyar Rádió/,
Bartos Gábor /Honvéd Művészegyüttes/ énekesek.

Itt kell még megemlíteni Berki Lászlót a 100 tagú
cigányzenekar vezetőjét, valamint Gaál Gabit és Madarász Kati
népdal énekeseket.

De különböző kórusokban énekeltek a későbbiek folyamán Zólyomi
Zoltán, Halasi László, Nagy Imre és Szabó Imre is.

Mint korábban már utaltam rá, az elmúlt években az együttes és
így a kórus tagjai között is mély barátságok, szerelmek
alakultak ki, amelyekből a későbbiek folyamán sok házasság
szövődött. Nézzük, kik is az érdekelt személyek:

Lantos Rezső – Osváth Edit

Varga Lajos – Fehér Júlia

Kalamár Ferenc – Vinnai Piroska

Máté György – Kulcsár Erzsébet

Kis Sándor – Fodor Ilona

Hanusz László – Jánoky Judit

Halasi László – Varga Judit

Kálmán Imre – Szenté Mária

Gaál József – Kéri Jolán

Pete Endre – Palenyik Klára

Nagy István – Kárpáti Éva

Bán Mihály – Szlávik Malvin

Szögi Mihály – Horváth Ági

Árpási Géza – Lukács Rózsa

Erdélyi Kálmán – Tóth Vali

Siklós Péter – Miklóssy Sarolta

Balda György – Baranyai Ági

Bodnár Ferenc – Lukács Irén

Kerékgyártó László – Zeidler Zsuzsanna

Balassa Sándor – Balogh Irén /táncos/

Tasi Erzsébet – Edelmajer János /táncos/

Pörczi Károly – Siket Ilona /táncos/

Mund Eszter – Gyermán István /zenész/

Pénzes Katalin – Pölöskei Gábor /zenész/

Fekete Irén – Sebők László /zenész/

Az itt említett 10 évre visszatekintve ezek voltak a legfőbb események.

A leglényegesebb momentumokat írtam le, de nem lehetett papírra vetni mindazt, ami a mi fiatal szívünkben végbement. A KÓRUS, csupa nagybetűvel írva, egy egész életre meghatározta szemléletünket. Fegyelmet, kultúrát, összetartozást tanultunk és felelősségérzetet egymás iránt. Nagy hatással voltak ránk az itt eltöltött évek, nem is beszélve a karnagyainkról, akik szeretetükkel, szakmai felkészültségükkel megismertették velünk ezt a csodálatos mesterséget, a kórus művészetet és az ezzel járó sikereket.

Köszönjük nekik az itt eltöltött évek minden napját!